

Dosar nr. ...

ROMANIA
CURTEA DE APEL CRAIOVA
SECȚIA PENALĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI
ÎNCHEIERE

Ședința publică de la
Instanța constituită din:
PREȘEDINTE ...
Judecător ...
Grefier ...

Ministerul Public a fost reprezentat de procuror ... din cadrul DNA-S.T.Craiova

Pe rol judecarea apelurilor declarate de PARCHETUL DE PE - D.N.A. SERVICIUL TERITORIAL ..., de inculpatul ..., de inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L. și de partea civilă STATUL ROMÂN PRIN A.N.A.F.- D.G.R.F.P. ... - A.J.F.P...., împotriva sentinței penale nr. ..., pronunțată de Tribunalul Mehedinți în dosarul nr. ..., având ca obiect infracțiuni de corupție (Legea nr. 78/2000) art. 18 ind 1 alin 1 și 3 din Legea 78/2000, cu aplic. art 35 al. 1 C.pen și art. 5 Cp.

La apelul nominal făcut în ședința publică au răspuns avocați ... și ..., apărători aleși al apelantului inculpat lipsă ..., avocat ..., apărător ales al inculpatei persoană juridică S.C. ... S.R.L., martorul ..., lipsind și partea civilă MINISTERUL - AGENȚIA

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier după care,

Instanța a procedat la audierea martorului ..., potrivit dispoz. art. 114 rap. la art. 420 alin. 5 Cpp, declarația acestuia fiind consemnată și atașată la dosarul cauzei.

În baza art. 381 alin. 4 C.p.p., instanța respinge întrebarea adresată martorului ..., de către avocat ...: „Dacă își menține afirmațiile din conținutul declarației dată în calitate de suspect, în dosarul în care s-a pronunțat acordul de recunoaștere?”.

În baza art. 381 alin. 4 C.p.p., instanța respinge întrebarea adresată martorului ..., de către reprezentantul Ministerului Public: „Care este motivul pentru care, în faza urmăririi penale, a afirmat că Sc ...nu a efectuat nicio lucrare?”, întrucât martorul a răspuns anterior la această întrebare.

În temeiul art. 386 Cpp instanța pune în discuție, astfel cum a fost reținută în ședința publică din data de ..., schimbarea încadrării juridice, cu privire la faptele indicate în actul de sesizare, referitor la infracțiunile reținute în sarcina inculpatului ... și inculpatei-persoană juridică S.C. ... S.R.L., din tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, într-o infracțiune unică, prev. de art. 32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită menținerea încadrării juridice dată faptelor, prin actul de sesizare, apreciind că este cea corectă.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpatul ..., solicită admiterea cererii de schimbare a încadrării juridice.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpatul ..., solicită admiterea cererii de schimbare a încadrării juridice.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L, nu se opune amânării cauzei.

Deliberând, instanța va dispune schimbarea încadrării juridice, cu privire la faptele indicate în actul de sesizare, referitor la infracțiunile reținute în sarcina inculpatului ... și inculpatei-persoană juridică S.C. ... S.R.L., din tentativă la infracțiunea de stabilirea cu reacredință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, într-o infracțiune unică, prev. de art. 32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L, apreciază că se impune pentru eliminarea problemei de practică neunitară, în temeiul art. 476 alin. 2 Cpp, suspendarea cauzei, privind pronunțarea hotărârii de dezlegare a unei probleme de drept, de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

In temeiul art. 475- art 476 alin 1 Cpp, instanța, din oficiu, pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, privind următoarele probleme:

Dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale Curții Constituționale, determină incidența dispoz. art. 5 Cp;

Dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, solicită să se dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

Apreciază că nu a intervenit prescripția răspunderii penale în cauză și nu poate fi reținut principiul aplicării legii penale mai favorabile, depunând la dosar concluzii scrise în acest sens.

Totodată, având în vedere sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciază că devine obligatorie suspendarea cauzei, solicitând admiterea cererii formulate de avocat

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpatul ..., solicită să se dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, apreciind că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege.

De asemenea, este de acord cu cererea formulată de avocat ..., apreciind că este admisibilă suspendarea cauzei.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpatul ..., este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și suspendarea cauzei.

Avocat ..., având cuvântul, pentru inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L, este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și suspendarea cauzei.

INSTANȚA

În temeiul dispozițiilor art. 377 alin.4 C.p.p rap. la art. 420 alin. 11 C.p.p. și cu aplicarea art. 386 C.p.p., va dispune schimbarea încadrării juridice, cu privire la faptele indicate în actul de sesizare, referitor la infracțiunile reținute în sarcina inculpatului ... și inculpatei-persoană juridică S.C. ... S.R.L., din tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-

credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, într-o infracțiune unică, prev. de art. 32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005.

Prin decizia 250/2019 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial nr.500 din 20.06.2019 s-a stabilit că dispozițiile art.377 alin.(4) teza întâi și art.386 alin.(1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în măsura în care instanța de judecată se pronunță cu privire la schimbarea încadrării juridice date faptei prin actul de sesizare printr-o hotărâre judecătorească care nu soluționează fondul cauzei.

S-au reținut următoarele în cuprinsul deciziei 250/2019 a Curții Constituționale :

Obiectul judecății se limitează la fapta și persoana reținute în actul de sesizare a instanței — rechizitoriul sau încheierea de începere a judecății, după caz —, nu însă și la încadrarea juridică a faptei. În condițiile în care corecta încadrare juridică a unei fapte pentru care o persoană este inculpată ține de corecta aplicare a legii penale, de respectarea principiului legalității în cursul procedurilor judiciare, în vederea respectării acestor principii și a dreptului părților la un proces echitabil, pe parcursul procesului penal acuzația penală poate fi modificată din perspectiva încadrării juridice a faptei. Așadar, dacă fapta reținută în actul de sesizare în sarcina persoanei acuzate nu se regăsește perfect în norma care o incriminează, atunci instanța de judecată este obligată — din oficiu sau la cererea participanților la procesul penal, indiferent de procedura de judecată pe care o aplică — să îi găsească corespondentul în cadrul normativ, potrivit art.386 din Codul de procedură penală. Încadrarea juridică a faptei semnifică stabilirea textului de lege care o prevede și o sancționează și caracterizarea ei ca infracțiune potrivit acestui text și presupune realizarea de către organele judiciare a unei relații corespunzătoare între conținutul legal al infracțiunii și conținutul concret al acesteia. Prin încadrarea juridică a faptei se statuează asupra textului din legea penală, a tiparului incriminator ce prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce constituie obiectul cauzei penale, în sensul art.371 din Codul de procedură penală. Schimbarea încadrării juridice a faptei este un act procesual necesar în cazurile în care rechizitoriul a reținut din eroare o anumită încadrare sau atunci când în cursul judecății apar elemente noi de natură să determine o altă încadrare juridică decât cea dată prin actul de sesizare a instanței. Inițiativa schimbării încadrării juridice a faptei, indiferent dacă are loc în fața primei instanțe sau în judecarea căilor de atac, aparține instanței de judecată, părților, precum și procurorului(paragraful 27).

Numai dispunerea asupra schimbării încadrării juridice a faptei, prin hotărâre care nu soluționează fondul cauzei, ulterior punerii în discuția părților a unei alte încadrări juridice, însă anterior soluționării cauzei, prin sentință sau decizie, asigură caracterul echitabil al procesului și posibilitatea exercitării în continuare a unei apărări efective, în procesul penal, de către inculpat, în condițiile în care doar în raport cu o încadrare juridică în mod definitiv stabilită, în cursul procesului penal, iar nu la finalul acestuia, inculpatul își poate face apărări concrete (paragraful 42).

Deliberând asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

I. Obiectul pe scurt al cauzei.

Prin rechizitoriul cu nr. nr..... emis la data de , către Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial ..., au fost trimiși în judecată inculpații:

- ..., cu privire la săvârșirea infracțiunilor de:
- folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al

Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată (7 acte materiale, corespunzător documentelor cu caracter fals/inexact menționate mai sus), prev. de art.18¹ alin 1 și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen. și art. 5 C.pen.,

- tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005,
- infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, cu aplic. pentru toate infracțiunile a disp. art. 38 alin. 1 C.pen.;

➤ **SC ... SRL, cu privire la săvârșirea infracțiunilor de:**

- folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată (7 acte materiale, corespunzător documentelor cu caracter fals/inexact menționate mai sus), prev. de art.18¹ alin 1 și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen. și art. 5 C.pen.,

- tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005,

- infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, cu aplic. pentru toate infracțiunile a disp. art. 38 alin. 1 C.pen.;

Examinând actele și lucrările dosarului, probele administrate în cursul urmăririi penale, precum și cele efectuate nemijlocit în cursul cercetării judecătorești, prima instanță a reținut că:

ÎN DREPT:

1 Fapta comisă de inculpatul ... – constând în: acționând în calitate de reprezentant al SC ... SRL, referitor la măsura „proiectare, pregătire teren, plantare și instalare tutori” aferentă cererii de sprijin nr.../26.08.2010 și referitor la măsura „instalare sistem de susținere pentru conducere și palisaj” aferentă cererii nr.../26.08.2010, ... a folosit la Agenția ... documente justificative în care erau consemnate date false, necorespunzătoare realității, ce atestau operațiuni fictive, respectiv: contractul de prestări servicii nr.../15.04.2011 și Anexa .. la contractul de prestări servicii nr. ./15.04.2011, încheiate între SC ... SRL (beneficiar) – reprezentată de ... și SC ...SRL (prestator)-reprezentată de ..., având ca obiect „înființarea unei plantații viticole <<la cheie>> pe o suprafață de 147,14 ha situată în localitatea ..., Centrul Viticol ..., județul ...”. Acest document are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, atât din punctul de vedere al persoanei în drept să reprezinte SC ... SRL (în sensul că la data încheierii aceluși contract, numitul ... nu deținea încă o calitate de reprezentant legal al acelei societăți), cât și din punct de vedere al faptului că activitățile ce formau obiectul contractului (menționate în anexa nr.1 la acel contract) erau deja efectuate de alte societăți comerciale (respectiv: SC ... SRL, SC ... SRL si SC ...SRL) ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr.../26.08.2010; factura nr.../24.10.2011 emisă de SC ...SRL către beneficiarul SC ... SRL, în sumă totală de 5.351.149,29 lei, fără TVA, document în care se atestau date false, necorespunzătoare realității prin conținutul atestat, în sensul că serviciile facturate nu au fost prestate în realitate de către SC ...SRL, fiind efectuate, în fapt, de alte societăți comerciale (respectiv: SC ... SRL, SC ... SRL si SC ...SRL) ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr.../26.08.2010; procesul verbal de recepție lucrări ./05.11.2011

încheiat între SC ...SRL – reprezentată de ... și SC ... SRL – reprezentată de ..., document în care au fost atestate date false, necorespunzătoare realității prin conținutul atestat, referitoare la recepția unor lucrări, în condițiile în care SC ...SRL nu a efectuat acele lucrări, respectivele lucrări fiind efectuate de SC ... SRL, SC ... SRL și SC ...SRL, ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr..../26.08.2010; factura nr.../07.10.2011 emisă de SC ...SRL (furnizor) către SC ... SRL (cumpărător), în sumă de 343.200 lei, fără TVA, reprezentând contravaloarea unui număr de 660.000 bucăți tutori pentru vie. Acest document are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, avându-se în vedere verificările efectuate de ANAF, din care rezultă că SC ...SRL nu avea posibilitatea furnizării unui număr atât de mare de tutori, neavând în stoc această cantitate – document justificativ aferent cererii de sprijin nr..../26.08.2010; factura fiscală nr.../11.10.2011 are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, avându-se în vedere verificările efectuate de ANAF coroborate cu celelalte probe administrate în cauză, din care rezultă că SC ...SRL nu avea posibilitatea furnizării unui număr atât de mare de tutori, neavând în stoc această cantitate; centralizator privind costurile efectuate, aferent cererii nr..../26.08.2010, document cu caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, în cuprinsul căruia sunt indicate ca documente justificative și cele două facturi susmenționate (nr..../24.10.2011 și nr.../07.10.2011), documente în care erau atestate date nereale astfel cum s-a menționat mai sus; centralizatorul privind costurile efectuate, aferent cererii nr..../26.08.2010, care conține date inexacte în ceea ce privește lucrările facturate cu factura nr.../12.11.2011 în sumă de 60.483,87 lei, fără TVA (emisă de SC ... SRL către SC ... SRL), în sensul că lucrările de arătură executate nu se aflau printre lucrările care urmau a se efectua pentru instalarea sistemului de susținere a plantației viticole. Conform notei de control susmenționată întocmită de Departamentul pentru Luptă Antifraudă, utilizarea acestor documente justificative a condus la obținerea pe nedrept de către beneficiarul SC ... S.R.L., a sumei totale de 8.616.856,81 Ron din fondurile FEAGA (sumă decontată de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură)- întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de: folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată (7 acte materiale, corespunzător documentelor cu caracter fals/inexact menționate mai sus), prev. de art.18¹ alin 1 și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art.35 alin. 1 C.pen. și art. 5 C.pen.

Faptele comise de inculpatul ... – constând în: acționând în calitate de reprezentant al SC ... SRL, ... a întocmit și depus la organele fiscale formularul 300-Decont de taxă pe valoare adăugată pentru luna februarie 2012 înregistrat sub nr...., suma solicitată la rambursare fiind și aceea de 1.254.904 lei, aferentă facturii nr.48/24.10.2011 emisă de SC ...SRL. Solicitarea la rambursarea TVA în sumă de 1.254.904 lei, aferentă facturii ..., a fost formulată fără temei întrucât avea la bază înregistrarea și evidențierea în contabilitate a unor cheltuieli și operațiuni fictive. Astfel, conform documentelor de control întocmite de organele fiscale: SC ... SRL, în perioada 01.07.2011-29.02.2012, a înregistrat și evidențiat în contabilitate o taxa pe valoare adăugată pentru care și-a exercitat dreptul de deducere, în sumă de 1.254.904 lei, sumă aferentă facturii nr. .../24.10.2011 emisă de SC ...SRL reprezentând prestări de servicii efectuate pentru înființarea plantației de vită de vie pe o suprafață de 147.14 ha conform proiectului de înființare a plantației de vită de vie. Ca urmare a verificărilor efectuate, organele de inspecție fiscală au stabilit ca datele înscrise în factura nr.../24.10.2011 emisă de SC ...SRL nu sunt reale, lucrările menționate în aceasta factură fiind executate în alte perioade cu alte societăți sau persoane fizice, aceasta factură fiind emisă cu scopul de a majora valoarea lucrărilor respective având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat. Consecințe: evidențierea în

contabilitatea SC ...SRL de operațiuni neregulate care au fost înscrise în facturile emise de SC ...SRL către SC ...SRL, prestații înscrise de SC ...SRL în facturile emise către SC ...SRL și ulterior înscrise de SC ...SRL în factura emisă către SC ... SRL, care prin înregistrarea ca TVA deductibilă a sumei de 1.254.904 lei a determinat majorarea soldului sumei negative a TVA solicitată la rambursare de SC ... SRL prin decontul aferent lunii februarie 2012 înregistrat la organul fiscal teritorial sub nr. În concluzie s-a încercat astfel producerea unui prejudiciu la bugetul de stat, cu suma totală de 1.254.904 lei reprezentând soldul sumei negative a TVA solicitat la rambursare de către SC ... SRL. Se constată că, prin înregistrarea în evidența contabilă a cheltuielilor și veniturilor aferente unor operațiuni neregulate și a TVA aferentă acestora, de către SC ...SRL și a taxei pe valoarea adăugată deductibilă înregistrată de SC ... SRL, s-a majorat soldul sumei negative a TVA solicitată la rambursare de SC ... SRL, cu suma de 1.254.904 lei - , întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de: tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art.9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005.

Cu privire la cele trei infracțiuni descrise mai sus, sunt aplicabile disp. art. 38 alin. 1 C.pen., acestea fiind comise în forma concursului real de infracțiuni.

2. Fapta comisă de inculpați SC ... SRL – constând în: - SC ... SRL (reprezentată de ...), referitor la măsura „proiectare, pregătire teren, plantare și instalare tutori” aferentă cererii de sprijin nr.../26.08.2010 și referitor la măsura „instalare sistem de susținere pentru conducere și palisaj” aferentă cererii nr.../26.08.2010 , a folosit la Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură documente justificative în care erau consemnate date false, necorespunzătoare realității, ce atestau operațiuni fictive, respectiv: contractul de prestări servicii nr.../15.04.2011 și Anexa .. la contractul de prestări servicii nr. ./15.04.2011, încheiate între SC ... SRL (beneficiar) – reprezentată de ... și SC ...SRL (prestator)-reprezentată de ..., având ca obiect „înființarea unei plantații viticole <<la cheie>> pe o suprafață de 147,14 ha situată în localitatea ..., Centrul Viticol .., județul ...”. Acest document are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, atât din punctul de vedere al persoanei în drept să reprezinte SC ... SRL (în sensul că la data încheierii acelui contract, numitul ... nu deținea încă o calitate de reprezentant legal al acelei societăți), cât și din punct de vedere al faptului că activitățile ce formau obiectul contractului (menționate în anexa nr.1 la acel contract) erau deja efectuate de alte societăți comerciale (respectiv: SC ... SRL, SC ... SRL și SC ...SRL) ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr.../26.08.2010; factura nr.../24.10.2011 emisă de SC ...SRL către beneficiarul SC ... SRL, în sumă totală de 5.351.149,29 lei, fără TVA, document în care se atestau date false, necorespunzătoare realității prin conținutul atestat, în sensul că serviciile facturate nu au fost prestate în realitate de către SC ...SRL, fiind efectuate, în fapt, de alte societăți comerciale (respectiv: SC ... SRL, SC ... SRL și SC ...SRL) ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr.../26.08.2010; procesul verbal de recepție lucrări ./05.11.2011 încheiat între SC ...SRL – reprezentată de ... și SC ... SRL – reprezentată de ..., document în care au fost atestate date false, necorespunzătoare realității prin conținutul atestat, referitoare la recepția unor lucrări, în condițiile în care SC ...SRL nu a efectuat acele lucrări, respectivele lucrări fiind efectuate de SC ... SRL, SC ... SRL și SC ...SRL, ori de persoane fizice, cu costuri mai mici – document justificativ aferent cererii de sprijin nr.../26.08.2010; factura nr.../07.10.2011 emisă de SC ...SRL (furnizor) către SC ... SRL (cumpărător), în sumă de 343.200 lei, fără TVA, reprezentând contravaloarea unui număr de 660.000 bucăți tutori pentru vie. Acest document are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, avându-se în vedere verificările efectuate de ANAF, din care

rezultă că SC ...SRL nu avea posibilitatea furnizării unui număr atât de mare de tutori, neavând în stoc această cantitate – document justificativ aferent cererii de sprijin nr..../26.08.2010; factura fiscală nr..../11.10.2011 are caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, avându-se în vedere verificările efectuate de ANAF coroborate cu celelalte probe administrate în cauză, din care rezultă că SC ...SRL nu avea posibilitatea furnizării unui număr atât de mare de tutori, neavând în stoc această cantitate; centralizator privind costurile efectuate, aferent cererii nr..../26.08.2010, document cu caracter fals, necorespunzător realității prin conținutul atestat, în cuprinsul căruia sunt indicate ca documente justificative și cele două facturi susmenționate (nr..../24.10.2011 și nr.01/07.10.2011), documente în care erau atestate date nereale astfel cum s-a menționat mai sus; centralizatorul privind costurile efectuate, aferent cererii nr..../26.08.2010, care conține date inexacte în ceea ce privește lucrările facturate cu factura nr. în sumă de 60.483,87 lei, fără TVA (emisă de SC ... SRL către SC ... SRL), în sensul că lucrările de arătură executate nu se aflau printre lucrările care urmau a se efectua pentru instalarea sistemului de susținere a plantației viticole. Conform notei de control susmenționată întocmită de Departamentul pentru Luptă Antifraudă, utilizarea acestor documente justificative a condus la obținerea pe nedrept de către beneficiarul SC ... S.R.L., a sumei totale de 8.616.856,81 Ron din fondurile FEAGA (sumă decontată de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură)-întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de: folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată (7 acte materiale, corespunzător documentelor cu caracter fals/inexact menționate mai sus), prev. de art. 18¹ alin 1 și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen. și art. 5 C.pen.;

Faptele comise de inculpata SC ... SRL - constând în: SC ... SRL (reprezentată de ...) a depus la organele fiscale formularul 300-Decont de taxă pe valoare adăugată pentru luna februarie 2012 înregistrat sub nr...., suma solicitată la rambursare fiind și aceea de 1.254.904 lei, aferentă facturii nr..../24.10.2011 emisă de SC ...SRL. Solicitarea la rambursarea TVA în sumă de 1.254.904 lei, aferentă facturii nr..../24.10.2011, a fost formulată fără temei întrucât avea la bază înregistrarea și evidențierea în contabilitate a unor cheltuieli și operațiuni fictive. Astfel, conform documentelor de control întocmite de organele fiscale: SC ... SRL, în perioada ... a înregistrat și evidențiat în contabilitate o taxa pe valoare adăugată pentru care și-a exercitat dreptul de deducere, în sumă de 1.254.904 lei, sumă aferentă facturii nr./24.10.2011 emisă de SC ...SRL reprezentând prestări de servicii efectuate pentru înființarea plantației de vită de vie pe o suprafață de 147.14 ha conform proiectului de înființare a plantației de vită de vie. Ca urmare a verificărilor efectuate, organele de inspecție fiscală au stabilit ca datele înscrise în factura nr..../24.10.2011 emisă de SC ...SRL nu sunt reale, lucrările menționate în aceasta factură fiind executate în alte perioade cu alte societăți sau persoane fizice, aceasta factură fiind emisă cu scopul de a majora valoarea lucrărilor respective având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat. Consecințe: evidențierea în contabilitatea SC ...SRL de operațiuni nereale care au fost înscrise în facturile emise de SC ...SRL către SC ...SRL, prestații înscrise de SC ...SRL în facturile emise către SC ...SRL și ulterior înscrise de SC ...SRL în factura emisă către SC ... SRL, care prin înregistrarea ca TVA deductibilă a sumei de 1.254.904 lei a determinat majorarea soldului sumei negative a TVA solicitată la rambursare de SC ... SRL prin decontul aferent lunii februarie 2012 înregistrat la organul fiscal teritorial sub nr. În concluzie s-a încercat astfel producerea unui prejudiciu la bugetul de stat, cu suma totală de 1.254.904 lei reprezentând soldul sumei negative a TVA solicitat la rambursare de către SC ... SRL. Se constată că, prin înregistrarea în evidența contabilă a cheltuielilor și veniturilor aferente unor

operațiuni nereale și a TVA aferentă acestora, de către SC ...SRL și a taxei pe valoarea adăugată deductibilă înregistrată de SC ... SRL, s-a majorat soldul sumei negative a TVA solicitată la rambursare de SC ... SRL, cu suma de 1.254.904 lei -, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de: tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005.

Cu privire la cele trei infracțiuni descrise mai sus, sunt aplicabile disp. art. 38 alin. 1 C.pen., acestea fiind comise în forma concursului real de infracțiuni.

Împotriva acestei hotărâri au formulat apel PARCHETUL DE PE - D.N.A. SERVICIUL TERITORIAL ..., inculpatul ..., inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L. și partea civilă STATUL ROMÂN PRIN A.N.A.F.- D.G.R.F.P. ... - A.J.F.P.....

II. Expunerea pe scurt a chestiunii de drept

Problema de drept invocată este: *dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale CCR, determină incidența dispoz. art. 5 Cp și dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.*

III. Examenul de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Potrivit art. 408 și urm. Cod Procedură Penală, Curtea de Apel este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

În speță, s-a ridicat o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei: *dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale CCR, determină incidența dispoz. art. 5 Cp și dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.*

Chestiunea de drept enunțată este nouă, deoarece s-a constatat că asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă, nici printr-un recurs în interesul legii, așa cum rezultă din evidența sesizărilor publicate pe pagina de internet a instanței supreme.

De asemenea, chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform aceleiași evidențe.

Asupra sesizării ÎCCJ în procedura prev. de art. 475 C.p.p.:

Constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit dispozițiilor art. 475 C.p.p., motivat de faptul că:

Curtea de Apel este investită cu judecarea cauzei în apel și, potrivit dispozițiilor art. 552 C.p.p., hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, fiind astfel îndeplinită condiția prevăzută de art. 475 C.p.p., referitoare la soluționarea cauzei în ultimă instanță.

În speță, a fost identificată, din oficiu, o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea cauzei, fiind necesar să se stabilească:

Dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale CCR, determină incidența dispoz. art. 5 Cp;

Dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.

De lămurirea acestei chestiuni de drept depinde soluția asupra acțiunii penale ce face obiectul cauzei.

Având în vedere argumentele aduse în sprijinul ambelor opinii, problema de drept este dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale CCR, determină incidența dispoz. art. 5 Cp și dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.

Referitor la procedura prev. de art. 475 C.p.p., aceasta reprezintă un mijloc procedural prevăzut pentru unificarea jurisprudenței, se deosebește de recursul în interesul legii prin aceea că este „o măsură reactivă împotriva practicii neunitare”, sesizarea instanței supreme putând conduce la preîntâmpinarea unor erori judiciare din partea instanțelor judecătorești.

Chestiunea de drept enunțată este nouă deoarece asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat nici printr-un recurs în interesul legii, nici printr-o hotărâre prealabilă, potrivit art. 474 și, respectiv art. 477 C.p.p.

Chestiunea de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Punctele de vedere ale părților și procurorului :

Ministerul Public:

Prin concluziile scrise, arată că din adresa nr..../12.07.2018 emisă de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură, în conformitate cu prevederile art. 20 C.p.p., rezultă că această instituție s-a constituit parte civilă în cauza ce formează obiectul dosarului penal nr. ... cu suma totală de 8.616.856,81 lei, reprezentând sprijinul financiar acordat necuvenit, compus din suma de 5.577.150,88 lei aferentă cererii de sprijin nr. .../26.08.2010- sumă plătită la 15.02.2012, și suma de 3.039.705,93 lei aferentă cererii de sprijin nr. .../26.08.2010, sumă plătită la 15.02.2012 și 14.10.2013, din fondurile FEAGA, la care se adaugă accesoriile fiscale calculate de la data efectuării fiecărei plăți până la data achitării integrale a debitului principal, conform OUG 66/2012.

Astfel, rezultă că data de la care curge termenul de prescripție, este data efectuării ultimei plăți, pentru infracțiunea prev. de art. 18¹ alin 1 și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art. 35 alin. 1 C.pen. și art. 5 C.pen., respectiv data de 14.10.2013, aceasta echivalând cu data producerii prejudiciului, termenul de prescripție care își are incidența în cauza fiind de 8 ani, conform disp. art. 154, alin. 1, lit.c C.pen.

După cum se observă prin ordonanța din ... a Direcției Naționale Anticorupție- Serviciul Teritorial Craiova, s-a dispus extinderea urmăririi penale cu privire la infracțiunea de folosire sau prezentare cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, prev. de art. 18¹ alin. I din Legea 78/2000, acesta fiind momentul și actul prin care s-a întrerupt

termenul general de prescripție, moment de la care începe să curgă un nou termen de prescripție, actele de procedură îndeplinite înainte de 2018 producându-și efectul de întrerupere, valabilitatea lor fiind guvernată de principiul *tempus regit actum*.

În ceea ce privește infracțiunile prevăzute de tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. I și 3 din Legea 241/2005, se observa că prin ordonanța din ..., s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de suspectii ..., cu privire la săvârșirea infracțiunilor de folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată, prev. de art. 18¹ alin.1 și 3 din Legea nr. 78/2000, cu aplic. art.35 alin. 1 C.pcn. și art.5 C.pen., complicitate la infracțiunea de tentativă la stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.48 alin. 1 C.pen. rap. la art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art.8 alin.1 și 3 din Legea 241/2005 și complicitate la evaziune fiscală, prev. de art. 48 alin.1 rap. la art.9 alin. I lit.c, alin. 2 din Legea 241/2005, cu aplic. pentru toate infracțiunile a disp. art.38 alin. 1 C.pen. și SC ... SRL, cu privire la săvârșirea infracțiunilor de folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, în formă continuată, prev. de art.18¹ alin I și 3 din Legea nr.78/2000, cu aplic. art.35 alin. I C.pen. și art.5 C.pcn., tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. I C.pen. rap. la art.8 alin. I și 3 din Legea 241/2005 și evaziune fiscală, prev. de art.9 alin.1 lit.c, alin.2 din Legea 241/2005, cu aplic. pentru toate infracțiunile a disp. art.38 alin. 1 C.pen, cursul prescripției răspunderii penale fiind întrerupt printr-un act de procedură care a fost comunicat suspectului sau inculpatului.

Totodată, în cauzele aflate în cursul urmăririi penale sau al judecății, ce vizează infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene, supremația dreptului Uniunii impune continuarea judecății în cazurile în care termenul de prescripție generală este împlinit, câtă vreme nu este împlinit încă termenul de prescripție specială din următoarele motive:

Prin hotărârea CJLJE din cauza C-105/T4, Ivo Taricco și alții, Curtea de la Luxembourg a stabilit că, în măsura în care ar fi pusă în pericol obligația statelor membre de a combate fraudele împotriva intereselor financiare ale UE (prin numărul mare de cazuri în care ar interveni), întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, având ca efect prelungirea termenului de prescripție cu doar o pătrime din durata sa inițială, ar încălca dispozițiile art. 325 TFUE, astfel încât revine instanțelor să lase neaplicate dispozițiile corespunzătoare ale legii naționale în acest sens.

Aplicarea întocmai a deciziei CCR 358/2022 ar fi de natură, cu atât mai mult, să aducă atingere dreptului Uniunii, respectiv art. 325 alin. (1) și (2) TFUE.

Articolul 325 alineatele (1) și (2) TFUE trebuie interpretat în sensul că impune instanței naționale ca, în cadrul unei proceduri penale având ca obiect infracțiuni privind taxa pe valoarea adăugată, să lase neaplicate dispoziții interne în materie de prescripție care intră sub incidența dreptului material național și care se opun aplicării unor sancțiuni penale efective și

disuasive într-un număr considerabil de cazuri de fraudă gravă aducând atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene sau care prevăd termene de prescripție mai scurte pentru cazurile de fraudă gravă aducând atingere intereselor respective decât pentru cele aducând atingere intereselor financiare ale statului membru în cauză, cu excepția cazului în care o astfel de neaplicare determină o încălcare a principiului legalității infracțiunilor și pedepselor, din cauza unei lipse de precizie a legii aplicabile sau pentru motivul aplicării retroactive a unei legislații care impune condiții de incriminare mai severe decât cele în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.”

Cât privește obligațiile care decurg din articolul 325, alin.1 TFUE, acestea impun statelor membre să combată fraudă și orice altă activitate ilegală care aduce atingere intereselor financiare ale Uniunii prin măsuri efective (a se vedea Hotărârea din 5 iunie 2018, Kolev și alții, precum și Hotărârea din 17 ianuarie 2019, Dzivev și alții).

În concluzie, aplicarea deciziei CCR amintite este de a împiedica sancționarea anumitor infracțiuni grave, de o manieră incompatibilă cu dreptul Uniunii.

Pe de altă parte, Curtea de la Strasbourg, examinând jurisprudența națională în materia prescripției răspunderii penale a ajuns la concluzia că este respectat art. 7 din Convenția Europeană statuând ca regulile cu privire la retroactivitate prev. de art. 7 din Convenție se aplică doar dispozițiilor care definesc doar infracțiunile și pedepsele pentru sancționarea acestora.

A fost stabilit că regulile în materia prescripției răspunderii penale sunt legi de procedură, statuând că regulile privind prescripția nu constituie o definiție a infracțiunii sau o pedeapsă pentru sancționarea acesteia.

CJUE a dezvoltat deja jurisprudență clară din care reiese că în cazul infracțiunilor de corupție (cele care fac parte din obiectivele MCV), instanțele interne pot ignora deciziile unei instanțe constituționale, în anumite condiții (Cauzele conexe C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, Eurobox Promotion). O aplicare a acestui principiu a fost pusă în practică în decizia penală nr. ... pronunțată în dosarul nr. ... al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Inculpatul ..., prin apărători a susținut următoarele:

Depune la dosar concluzii scrise, cu referire la aplicabilitatea, în cauza de față, a jurisprudenței constituționale în materia prescripției răspunderii penale, urmare a pronunțării de către CCR a deciziei nr. 358/26/05/2022; aplicabilitatea jurisprudenței constituționale în cauze având ca obiect infracțiuni îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

Recenta decizie nr.358/26/05/2022, a cărei motivare a fost publicată în 8 iunie 2022 de către Curtea Constituțională, se pare că are în continuare o practică neunitară a instanțelor judecătorești, în ciuda clarificărilor pe care Curtea le-a adus în considerentele deciziei.

Susține acest punct de vedere în considerarea Deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din 21 12 2021, în cauza C 357/19 (Trimitere preliminară, Decizia 2006/928/CE, Mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, Natură și efecte juridice, Caracter obligatoriu pentru România- Stat de drept, Independența judecătorilor, art.19 alin. 1 al doilea paragraf TUE, articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene- Lupta împotriva corupției-Protecția intereselor financiare ale Uniunii, articolul 325 alin. 1 TFUE - Convenția PIF-Proceduri penale, Decizii ale Curții Constituționale-Răspundere disciplinară a judecătorilor în cazul nerespectării acestor decizii-Puterea de a lăsa neaplicate deciziile Curții Constituționale neconforme cu dreptul Uniunii-Principiul supremației dreptului Uniunii” instanțele de trimitere ICCJ și Tribunalul Bihor) în care CJUE a reiterat principiul supremației

dreptului unional, inclusiv situația de conflict cu deciziile jurisdicției constituționale în condițiile aplicării de către judecătorul național a unui test de proporționalitate.

Jurisprudența constituțională relevantă pentru acest punct de vedere a reținut în mod explicit că incidența impedimentului de procedibilitate reglementat de art. 16 alin 1 lit. f C.proc. pen., respectiv intervenția prescripției răspunderii penale poate interveni în oricare dintre fazele în care se află dosarul, prin raportare la începerea sau nu a urmăririi penale, a dobândirii calității de suspect sau a celei de inculpat, ipoteză în care principiul legalității procesului penal impune pronunțarea de îndată a unei soluții conform disp. art. 396 alin. 6 C.p.p..

Prin decizia nr. 297/2018, CCR a declarat neconstituționale prevederile art. 155 alin. 1 Cod pen. cu referire la sintagma "oricărui act de procedură în cauză".

După publicarea susmenționatei decizii legiuitorul nu a intervenit în termenul legal de 45 de zile pentru punerea în acord a textului cu jurisprudența constituțională, dispozițiile menționate ieșind din ordinea de drept.

Această decizie a CCR este o decizie simplă, de constatare a neconstituționalității și nu una interpretativă.

Ca efect, de la data de 9.08.2018, dispozițiile art. 155 alin 1 C.p. au devenit inaplicabile și dată fiind imposibilitatea judecătorului de a adăuga la lege în contextul pasivității legiuitorului, se impune constatarea inaplicabilității disp. art. 155 alin 1 Cp. de la data expirării termenului de 45 de zile de la publicarea în M.O., respectiv de la data de 9.08.2018. Aceasta, în raport de considerentele privind predictibilitatea legii penale reținute în Decizia nr.297/2018, precum și de dispozițiile art. 1 alin. 5 din Constituție art. 7 din Convenția CEDO și art. 47 și 49 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

Împrejurarea că, în considerentele Deciziei nr. 297/2018 (par.. 34) CCR a dat îndrumări legiuitorului în sensul punerii în acord a normei constatate neconstituționale cu Legea Fundamentală nu este de natură a transforma CCR în legiuitor pozitiv și pe cale de consecință judecătorul național nu putea înlocui soluția legislativă a cărei aplicabilitate a încetat ca efect al neconstituționalității cu îndrumările CCR sau cu oricare altă interpretare ori soluție. În acest sens, prin Decizia nr. 25/11/11/2019 (RIL) ICCJ a respins ca inadmisibil RIL-ul promovat de Ministerul Public.

În continuare, prin Decizia nr. 358/2022CCR a statuat "în condițiile stabilirii naturii juridice a Deciziei nr. 297/26 aprilie 2018 ca decizie simplă, în absența intervenției active a legiuitorului, obligatorie potrivit art. 147 din Constituție, pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale. Curtea a constatat că legiuitorul a nesocotit prevederile art. 147 alin. 4 din Constituție, ignorând efectele obligatorii ale Deciziei 297/26 aprilie 2018 cu consecința creării unui viciu de neconstituționalitate mai grav generat de aplicarea neunitară a textului de lege "cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea", care, în mod evident nu prevede niciun caz de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale (paragraful 76).

Cu referire la infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene, pentru care Directiva PIF prevede sancționarea tuturor formelor de participare penală, precum și obligația statelor membre de a asigura posibilitatea antrenării răspunderii penale a persoanelor juridice, consideră că toate infracțiunile, de exemplu corupția activă și pasivă, deturnare de fonduri cu intenție, spălarea banilor, cad sub incidența Hotărârii CJUE din 21.12.2021, în măsura în care sunt îndeplinite condițiile cumulative listate de Curte în răspunsul la întrebarea preliminară și anume: cauzele de corupție și de fraudă în domeniul WA-ului să fie judecate, rejudecate în temeiul unei practici sau reglementări naționale,

concept ce include și jurisprudența constituțională și dacă aplicarea acestei reglementări sau practici naționale este de natură să creeze un risc sistemic de impunitate a faptelor ce constituie infracțiuni de fraudă care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii sau de corupție în general sub rezerva că instanțelor naționale le revine obligația de a se asigura că astfel de infracțiuni fac obiectul unor sancțiuni penale și de a verifica respectarea necesară a drepturilor fundamentale garantate la articolul 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, fără ca această instanță să poată aplica un standard național de protecție a drepturilor fundamentale care să implice un asemenea risc sistemic de impunitate.

Astfel, în aceste condiții apreciază că este esențială analiza de proporționalitate pe care judecătorii naționali sunt chemați să o facă în aplicarea deciziei CCR nr. 358/2022.

Riscul sistemic este un concept utilizat în raport cu un eveniment care poate declanșa un colaps într-o anumită arie a societății, în speță în materia sancționării, prin mijloace de drept penal, a fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii, generând imposibilitatea tragerii la răspundere penală, ceea ce înseamnă că atunci când judecătorii naționali au de soluționat cauze privind astfel de infracțiuni vor trebui să analizeze dacă aplicarea Deciziei CCR nr. 358/2022 poate genera risc sistemic de impunitate.

Consideră că nu se poate reține un asemenea risc, în stadiul actual al legislației în vigoare, de natură să permită înlăturarea jurisprudenței constituționale în favoarea dreptului european întrucât nu există, pe fond, niciun fel de conflict între cele două decizii CCR în materia prescripției răspunderii penale și prevederile Directivei.

Astfel, art. 12 din Directivă "termenele de prescripție pentru infracțiunile care aduc atingere intereselor financiare le Uniunii" prevede un termen de 5 ani de la săvârșirea infracțiunii respective, iar prin derogare statele membre pot stabili un termen de prescripție mai redus de 5 ani, dar de minimum 3, cu condiția să garanteze că termenul poate fi întrerupt sau suspendat în cazul unor ace specifice.

Chiar și în situația în care ne aflăm, în care, din data de 9 august 2018 și până la data de 31 05 2022, data intervenției legiuitorului, prin OUG nr.71/2022 în dreptul pozitiv nu a fost reglementată instituția întreruperii prescripției răspunderii penale, se constată că termenele de prescripție prevăzute de legea națională pentru astfel de infracțiuni respectă standardul impus de dreptul comunitar, depășind cu jumătate și chiar de două ori termenul de 5 ani de prescripție prevăzut de Directivă. Concret pentru asemenea infracțiuni, termenele generale de prescripție a răspunderii penale, reglementate de art. 154 C. pen., sunt de 8 până la 10 ani (ele regăsindu-se în același mod și în C.pen. 1969).

În consecință, odată ce statul român și-a îndeplinit obligația de a reglementa posibilitatea organelor judiciare de a proceda la "investigarea, urmărirea penală, judecarea și pronunțarea unor hotărâri judecătorești" pentru o perioadă de 8 până la 10 ani de la săvârșirea infracțiunii respective, iar nu de 5 ani, conform cerințelor Directivei apreciem că nu se poate reține existența unui risc sistemic de impunitate în sensul jurisprudenței CJCE, care să conducă la eventuala înlăturare de la aplicare a reglementărilor naționale. Deci, nu există niciun conflict între jurisprudența constituțională și jurisprudența CJUE de natură să conducă la înlăturarea de la aplicare a deciziilor CCR în cauze având ca obiect infracțiuni îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, astfel cum ele sunt definite în Directiva PIF.

Inculpata-persoană juridică S.C. ... S.R.L a susținut următoarele:

Prin încheierea din data de ..., Tribunalul Mehedinți a admis cererea formulată de către inculpată, considerând în mod corect pentru acea dată că legea penală mai favorabilă este Codul penal anterior din perspectiva conținutului pedepsei amenzii aplicată persoanei juridice.

Având însă în vedere incidența în cauză a Deciziei CCR cu numărul 358 din 26 mai 2022 consideră că în prezent, legea penală mai favorabilă inculpatei la acest moment este cca prevăzută de actualul Cod penal.

Astfel, schimbând încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatei, solicită să se constate că în cauză a intervenit prescripția răspunderii penale, având în vedere incidența în speță a deciziei Curții Constituționale nr. 358 din 26 mai 2022, decizie prin care a fost declarat neconstituțional și restul articolului 155 alin. 1 C.p., precum și a eventualei incidențe a Ordonanței de Urgență Guvernului nr.71 din 30 mai 2022.

Arată că în prezenta cauză termenul de prescripție generală pentru toate cele 3 fapte reținute în sarcina inculpatei, în măsura în care s-ar considera că nu a intervenit întreruperea acestuia, s-a împlinit în cursul anului 2021, 2019 și respectiv 2020. Întrucât articolul 155 alin. I C.p., articol care reglementa în ce condiții se poate întrerupe cursul prescripției generale a răspunderii penale, a fost declarat neconstituțional în întregime prin deciziile succesive ale Curții constituționale nr. 297/26 aprilie 2018 și cea din 26 mai 2022, înțelegând așadar să invoce intervenirea prescripției răspunderii penale, pentru faptele pentru care a fost trimisă în judecată.

Opinia instanței de judecată:

Exista doua posibile interpretări:

O primă interpretare:

Notiunea de lege penală mai favorabilă:

Dispozițiile art 5 Cod penal au urmatorul continut:„(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă. (2) Dispozițiile alin.(1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.”

Prin aplicarea legii penale în timp se înțelege ansamblul de norme juridice penale ce izvorăsc din rațiuni de politică penală, prin care se reglementează modul de aplicare a principiului mitior lex în raport cu timpul săvârșirii infracțiunii și cu momentul tragerii la răspundere penală a celor ce au săvârșit infracțiuni. Totodată, determinarea legii mai blânde nu presupune o activitate abstractă, ci una concretă, fiind indisolubil legată de fapta comisă și de autorul ei.

Prin decizia 180/2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 398 din 21 mai 2019, Curtea Constituțională a constatat că prevederile art. 5 alin. (2) din Codul penal statuează cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, sens în care, dacă se constată neconstituționalitatea legii penale mai blânde, legiuitorul recunoaște că, pe perioada cât aceasta a fost în vigoare, produce efectele juridice asociate unei legi penale mai favorabile.

Pentru a fi aplicabile dispozițiile art. 5 din Codul penal, atât alin. (1), cât și alin. (2), este necesar să intervină o lege penală mai favorabilă pentru a cărei sferă de incidență s-a adoptat, în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 6 mai 2014, criteriul aprecierii în ansamblu prin raportare la condițiile prevăzute numai în una dintre legile penale care au apărut în intervalul cuprins între momentul săvârșirii infracțiunii și momentul judecării definitive a cauzei.

Determinarea caracterului „mai favorabil” are în vedere o serie de elemente, cum ar fi: cuantumul sau conținutul pedepselor, condițiile de incriminare, cauzele care exclud sau înlătură responsabilitatea, influența circumstanțelor atenuante sau agravante, normele privitoare la participare, tentativă, recidivă, termenele de prescripție etc.

Reglementând aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, legiuitorul a consacrat în alin. (1) al art. 5 din Codul penal excepțiile de la activitatea legii penale, materializate în ultraactivitatea legii abrogate/modificate/ declarate ca neconstituțională și retroactivitatea legii noi pentru fapte comise anterior intrării acesteia în vigoare, transpunând, astfel, principiul constituțional al retroactivității legii penale mai favorabile prevăzut în art. 15 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, excepție făcând legea penală sau contravențională mai favorabilă.

De la regula activității normei penale sunt admise, așadar, două excepții, constând fie în retroactivitatea, fie în ultraactivitatea legii. Aceste excepții se aplică în situațiile de tranziție determinate de succesiunea legilor penale, atunci când o infracțiune este săvârșită sub imperiul legii penale anterioare, însă făptuitorul este urmărit penal, judecat ori execută pedeapsa sub imperiul noii legi penale.

Problema de drept pornește de la Decizia nr. 358/26.05.2022 a Curții Constitutionale (publicată în Monitorul Oficial nr. 565 din 9 iunie 2022) care a statuat ca, pe perioada cuprinsă între data publicării Deciziei nr. 297/26.04.2018 și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.

Prin decizia 297/2018 a Curții Constitutionale nu s-a declarat neconstituțională întreaga reglementare a întreruperii prescripției răspunderii penale, ci numai un fragment din textul legal care prevedea modalitatea de infaptuire a actului întrerupător de prescripție. S-a declarat neconstituțională o dispoziție legală mai nefavorabilă, mai aspră pentru inculpați - prin reglementarea regulii conform căreia orice act de procedură îndeplinit în cauză are ca efect întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale.

Deci, decizia nr. 297/2018 nu a avut efect de abrogare a institutiei întreruperii prescripției răspunderii penale prevăzute de art. 155 alin. I C. pen., astfel cum a menționat în mod expres Curtea Constituțională în decizia 358/2022, astfel: *"De asemenea, Curtea subliniază că rațiunea care a stat la baza pronunțării Deciziei nr. 297 din 26 aprilie 2018 nu a fost înlăturarea termenelor de prescripție a răspunderii penale sau înlăturarea institutiei întreruperii cursului acestor termene, ci alinierea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal la exigențele constituționale"* (paragraful 74).

În perioada anterioară deciziei nr. 297/2018, dispozițiile art. 155 Cod penal care au reglementat institutia întreruperii prescripției răspunderii penale au avut o existență clară, întrucât decizia nr. 297/2018 a Curții Constitutionale a produs efecte numai de la data publicării în Monitorul Oficial, conform art. 147 alin. 1 din Constituția României.

În decizia 180/2019, Curtea Constituțională menționat un principiu regăsit de altfel, cu regularitate în jurisprudența sa, conform căruia *"până la publicarea în Monitorul Oficial al României a deciziei Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții legale de drept substanțial, acestea s-au bucurat de prezumția de constituționalitate. Prin urmare, acestea au fost în vigoare și au produs efecte juridice depline până la data publicării în Monitorul Oficial a deciziei Curții Constituționale, conform art. 147 alin. (1) din Legea fundamentală"* (paragraful nr. 34). Astfel, până la data publicării deciziei 297/2018 dispozițiile art. 155 Cod penal s-au bucurat de prezumția de constituționalitate în ceea ce privește existența institutiei întreruperii prescripției răspunderii penale și a cazurilor de întrerupere.

Pentru a explica esența aplicării legii penale mai favorabile, Curtea Constituțională a menționat în aceeași decizie 180/2019: *"câtă vreme nu se poate pretinde unui subiect de drept să răspundă pentru o conduită avută anterior intrării în vigoare a legii noi care interzice acea conduită (tocmai pentru că acel subiect nu avea cum să prevadă ce va reglementa în viitor legiuitorul cu privire la comportamentul său normal și firesc în cadrul ordinii de drept în*

vigoare la data respectivă), tot astfel nu se poate pretinde din partea unui subiect de drept o conduită care să nesocotească prezumția de constituționalitate a legii, pe motiv că ulterior aceasta ar putea fi răsturnată. Cu alte cuvinte, este absurd să se pretindă unui subiect de drept că o anumită conduită sau anumite relații sociale reglementate de o normă legală nu mai sunt legale/valide ori sunt inexistente, deoarece norma care le materializa a fost declarată neconstituțională. Și în această ultimă situație, subiectul de drept, ca de altfel orice subiect de drept, nu avea cum să prevadă că ulterior norma legală va fi declarată neconstituțională" (paragraful nr. 34).

Caracterul mai favorabil nu este dat de decizia Curții Constituționale, ci de însuși conținutul normei legale din cauză în forma astfel cenzurată de Curte.

Se constată astfel că dispoziția art.155 Cod penal privind instituția întreruperii prescripției răspunderii penale a constituit o norma incompleta, neterminata, deci neaplicabila, însă nu abrogata, ci în vigoare până la data publicării deciziei 358/2022 a Curții Constituționale.

Art.155 alin. 1C. pen. a fost incomplet în perioada 25.06.2018-30.05.2022, deci inaplicabil, ca urmare a deciziei nr.297/2018 a Curții Constituționale, astfel ca nu întrunește condițiile unei legi penale mai favorabile, în sensul art. 5 C. pen., deoarece nu a fost legiferat în sensul instituirii unui nou termen al prescripției speciale.

Norma de drept ramasa în vigoare după decizia nr. 297/2018 a Curții Constituționale nu reglementează în mod diferit instituția prescripției răspunderii penale, ci a ramas incompleta, constituind un caz de inaplicabilitate a legii penale.

Pentru a fi incident art.5 C. pen. privind legea penala mai favorabila, trebuia sa intervină o lege noua care să suprimă prescripția ori sa mărească sau sa micșoreze termenele de prescripție. În cazul de fata, exista o dispozitie legala care a fost sanctionata partial în conținutul ei, fiind lipsita de aplicabilitate pentru o perioada determinata de timp.

Către aceasta concluzie se îndreaptă însăși precizarea cuprinsa în decizia 358/2022, conform careia : " pe perioada cuprinsă între data publicării respectivei decizii și până la intrarea în vigoare a unui act normativ care să clarifice norma, prin reglementarea expresă a cazurilor apte să întrerupă cursul termenului prescripției răspunderii penale, fondul activ al legislației nu conține vreun caz care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale".

Prin urmare nu sunt excluse cazurile de întrerupere a prescripției răspunderii penale în perioada anterioara deciziei 297/2018, întrucât Curtea Constituțională a menționat în mod categoric sfera temporală a inexistenței actelor întreruptive, al cărei debut a fost data publicării deciziei 297/2018, iar nu orice alt moment anterior acestei date, inclusiv intrarea în vigoare a Codului Penal.

A considera ca ansamblul cazurilor interruptive de prescripție anterioare datei de 25.06.2018 urmează aceeași soartă cu cele ulterioare acestei date- respectiv inexistența- înseamnă a se încălca principiul obligativității considerentelor deciziilor Curții Constituționale, întrucât și dispoziitivul, principiu regăsit frecvent în jurisprudența, dar în egală măsură, se ajunge la interpretarea considerentelor Curții Constituționale, extinderea acestora dincolo de ceea ce s-a decis, conduita sanctionată prin decizia 358/2022 și anume nașterea unei practici judiciare ce tinde la adoptarea unei soluții de suplinire, prin identificarea ansamblului legislativ și aplicarea acestuia, de multe ori prin analogie, la cazul dat, respectiv identificarea cazurilor de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale ramane o operațiune realizată de către organul judiciar, ajungându-se la o nouă situație lipsită de claritate și previzibilitate, situație ce poate determina inclusiv aplicarea diferită la situații similare a dispozițiilor criticate.

A doua interpretare:

Prescripția răspunderii penale este o instituție de drept substanțial, având în vedere că aceasta este reglementată în cadrul Codului Penal, în titlul VII.

În acest sens, prin decizia nr. 1092/18 decembrie 2012 a Curții Constituționale, publicată în Monitorul Oficial din data de 31.01.2013, s-a arătat că *prescripția aparține dreptului penal material și nu dreptului procesual penal și s-a decis* că prevederile art. 124 din Codul penal (din 1969), care a constituit obiectul excepției de neconstituționalitate formulate direct de Avocatul Poporului, sunt constituționale în măsura în care nu împiedică aplicarea legii penale mai favorabile faptelor săvârșite sub imperiul legii vechi.

Curtea Constituțională a considerat că: *„prescripția răspunderii penale apare ca o cauză de înlăturare a răspunderii penale și, pe cale de consecință, ca o cauză de înlăturare sau de neaplicare a pedepsei. Această cauză face să înceteze dreptul de a trage la răspundere penală și a obligației corespunzătoare. Prescripția are așadar caracterul unei renunțări a statului de a mai aplica pedeapsa pentru o faptă săvârșită, cu condiția trecerii unui anumit termen sau interval de timp de la data săvârșirii faptei.”*

De asemenea, în paragraful 27 al Deciziei nr. 297/2018, Curtea Constituțională a reținut: *„Cum prescripția răspunderii penale este o instituție de drept penal substanțial care are la bază trecerea timpului, dispozițiile legale ce reglementează termenele de prescripție a răspunderii penale și modalitatea de aplicare a acestora au o importanță considerabilă, atât pentru activitatea organelor judiciare ale statului, cât și pentru persoanele care săvârșesc infracțiuni”*.

Aceeași interpretare, în sensul că prescripția răspunderii penale este o instituție de drept substanțial a fost realizată și prin Decizia nr. 2/2014 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în M. Of. nr. 319 din 30.04.2014, în care s-a reținut că: *„Pentru identitate de raționament, având în vedere și împrejurarea că modul de reglementare al prescripției răspunderii penale prin dispozițiile art. 153-156 din noul Cod penal nu diferă de cel stabilit de vechiul Cod penal în art. 121-129, se poate afirma cu certitudine că prescripția răspunderii penale este guvernată de norme de drept penal substanțial, fiind susceptibilă de a beneficia de efectele aplicării mitior lex”*.

Prin urmare, în urma deciziilor 297/2018 și 358/2022 ale Curții Constituționale, în perioada 25.06.2018-30.05.2022, nefiind reglementate cauze generale de întrerupere a prescripției, în cauzele aflate în curs de judecată se putea aplica doar prescripția generală a răspunderii penale sub aspectul condițiilor generale de angajare a răspunderii penale.

Ca o consecință, prin prisma analizării legii penale mai favorabile, instituție reglementată de art. 5 din Codul penal, sunt incidente dispozițiile legale active în perioada 25.06.2018-30.05.2022, care prevăd doar aplicabilitatea termenelor de prescripție generale, în contextul în care nu poate fi întreruptă, în lipsa unor cauze generale de întrerupere a acesteia.

În temeiul art. 476 alin. 2 C.p.p. va suspenda soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE

În temeiul dispozițiilor art. 377 alin.4 C.p.p rap. la art. 420 alin. 11 C.p.p. și cu aplicarea art. 386 C.p.p.

Dispune schimbarea încadrării juridice, cu privire la faptele indicate în actul de sesizare, referitor la infracțiunile reținute în sarcina inculpatului ... și inculpatei-persoană juridică S.C. ... S.R.L., din tentativă la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către

contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat, prev. de art.32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005 și infracțiunea de evaziune fiscală, prev. de art. 9 alin. 1 lit. c din Legea 241/2005, într-o infracțiune unică, prev. de art. 32 alin. 1 C.pen. rap. la art. 8 alin. 1 și 3 din Legea 241/2005.

În baza art. 475 C.p.p., sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu următoarele probleme de drept:

Dacă inexistența în legislație a cazurilor care să permită întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, în perioada 2018-2022 (25.06.2018- 30.05.2022), conform deciziilor nr. 297/2018 și 358/2022 ale CCR, determină incidența dispoz. art. 5 Cp;

Dacă pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 25.06.2018, este aplicabilă doar prescripția generală, fără luarea în considerare a cauzelor de întrerupere intervenite anterior acestei date sau se aplică prescripția specială, cu luarea în considerare a cauzelor de întrerupere a termenului de prescripție care au intervenit anterior datei de 25.06.2018 și ulterior datei de 30.05.2022.

În temeiul art. 476 alin. 2 C.p.p. suspendă soluționarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Pronunțată în ședința publică de la 2022.

Președinte,

.....

Judecător,

.....

Grefier,

.....